Xây dựng tổ chức đảng trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước ở Thành phố Hà Nội hiện nay

ThS LƯU QUANG HÙNG
Tạp chí Ánh sáng và Cuộc sống; Email: journalist.tranhung@gmail.com

Tóm tắt: *Tỷ lệ nghịch giữa số lượng, quy mô các doanh nghiệp ngoài nhà nước và số lượng tổ chức cơ sở Đảng (TCCSĐ), đảng viên đã chỉ ra những "điểm nghẽn" trong công tác phát triển Đảng ở khu vực kinh tế này. Chính vì vậy, xây dựng và phát triển tổ chức Đảng và Đảng viên trong các doanh nghiệp tư nhân là nhiệm vụ quan trọng, nhằm tăng cường sự lãnh đạo của Đảng trong các doanh nghiệp, đáp ứng yêu cầu thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế. Thời gian qua, Đảng bộ thành phố Hà Nội đã thực hiện đạt kết quả bước đầu nhiệm vụ quan trọng trên, tạo tiền đề để tiếp tục phấn đấu đạt những kết quả tốt hơn trong thời gian tới.*

Từ khóa: *xây dựng; tổ chức đảng; doanh nghiệp ngoài nhà nước; Thành phố Hà Nội.*

Xác định vai trò quan trọng của doanh nghiệp tư nhân đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, từ năm 1996 đến nay, Đảng ta ban hành nhiều văn bản về công tác xây dựng Đảng trong loại hình doanh nghiệp này, như Chỉ thị số 07-CT/TƯ, ngày 23.11.1996, của Bộ Chính trị, về "Tăng cường công tác xây dựng Đảng và các đoàn thể nhân dân trong các doanh nghiệp tư nhân, công ty trách nhiệm hữu hạn, công ty cổ phần tư nhân (gọi tắt là doanh nghiệp tư nhân) và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài"; Quy định số 15-QĐ/TƯ, ngày 28.8.2006, của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, "Về đảng viên làm kinh tế tư nhân"; Nghị quyết số 22-NQ/TƯ, ngày 2.2.2008, của Hội nghị Trung ương 6 khóa X, "Về nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên"; Kết luận số 80-KL/TƯ, ngày 29.7.2010, của Ban Bí thư, "Về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 07-CT/TƯ, của Bộ Chính trị (khóa VIII) trong tình hình mới"; Chỉ thị số 28-CT/TƯ, ngày 21.1.2019, của Ban Bí thư, "Về nâng cao chất lượng kết nạp đảng viên và rà soát, sàng lọc, đưa những đảng viên không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng"; Chỉ thị số 33-CT/TƯ, ngày 18.3.2019, của Ban Bí thư, "Về tăng cường xây dựng tổ chức đảng trong các đơn vị kinh tế tư nhân". Đặc biệt, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã khẳng định: "Coi trọng công tác phát triển đảng viên, bảo đảm số lượng, chất lượng. Đẩy mạnh công tác phát triển đảng viên trong công nhân trực tiếp sản xuất, trí thức và doanh nhân"[(1)].

Nhận thức được tầm quan trọng của công tác phát triển tổ chức đảng và đảng viên trên địa bàn, bám sát chủ trương của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư về phát triển tổ chức đảng và đảng viên trong doanh nghiệp tư nhân, Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội đã ban hành các văn bản có liên quan, như Nghị quyết số 09-NQ/TƯ ngày 27.2.2012 về "Tăng cường công tác xây dựng đảng và các đoàn thể nhân dân trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước TP. Hà Nội"; kết luận số 67-KL/TƯ ngày 10.7.2020 của Ban Thường vụ Thành ủy về "Tăng cường công tác xây dựng Đảng và các đoàn thể nhân dân trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước trên địa bàn thành phố Hà Nội giai đoạn 2020-2025"

Thực hiện các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Trung ương và của Thành ủy về phát triển tổ chức đảng và đảng viên trong các doanh nghiệp tư nhân, Ban Thường vụ Thành ủy kịp thời chỉ đạo các cấp ủy, chính quyền các cấp, Mặt trận Tổ quốc Việt

Nam, các tổ chức chính trị - xã hội tích cực tuyên truyền, quán triệt chủ trương, chính sách, quan điểm của Đảng về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, theo tinh thần Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 khóa XII và vấn đề đảng viên làm kinh tế tư nhân trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; về vai trò, trách nhiệm của tổ chức đảng và của người đảng viên trong doanh nghiệp tư nhân, nhằm làm cho cán bộ, đảng viên, người lao động, nhất là người sử dụng lao động nhận thức đầy đủ hơn về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc củng cố, phát triển tổ chức đảng và đảng viên trong các đơn vị kinh tế tư nhân. Hằng năm, lãnh đạo thành phố tổ chức buổi gặp mặt đối thoại với doanh nghiệp để nắm bắt tình hình, trao đổi, chia sẻ và tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong hoạt động của doanh nghiệp.

Trên cơ sở đó, ban thường vụ các quận ủy, huyện ủy, thị ủy, thành ủy và Đảng ủy Khối các cơ quan và doanh nghiệp thành phố đã ban hành chương trình hành động, kế hoạch để chỉ đạo phát triển tổ chức đảng, đảng viên và các tổ chức chính trị - xã hội trong các đơn vị kinh tế tư nhân. Ban thường vụ các cấp ủy phân công lãnh đạo quận huyện thăm hỏi, động viên, nắm tình hình doanh nghiệp trên địa bàn; gặp gỡ, tiếp xúc, tổ chức đối thoại, làm việc với các doanh nghiệp tư nhân nhằm tạo sự đồng thuận của chủ doanh nghiệp về việc phát triển tổ chức đảng, đảng viên và các tổ chức chính trị - xã hội.

Với những nỗ lực và quyết tâm cao của cả hệ thống chính trị cùng với những giải pháp toàn diện, đồng bộ, từ năm 2012 đến nay, đặc biệt là sau gần 9 năm thực hiện Nghị quyết số 09-NQ/TƯ, toàn thành phố Hà Nội đã có 2216 tổ chức Đảng; kết nạp được 8.411 đảng viên (trong đó có 36 chủ DN tư nhân). Toàn TP cũng đã thành lập được 5.164 tổ chức đoàn thể, phát triển được 365.847 đoàn viên, hội viên. Tính đến ngày 30.11.2021, thành phố thành lập mới được 93/70 tổ chức Đảng (đạt 133%) và kết nạp mới được 784/443 đảng viên (đạt 177%), kết nạp 7 chủ doanh nghiệp vào Đảng. Các quận, huyện ủy vượt chỉ tiêu đăng ký trong năm 2021 gồm: Mỹ Đức, Long Biên, Thạch Thất, Mê Linh, Ba Đình, Nam Từ Liêm, Phú Xuyên…[2]

So với trước khi thực hiện Nghị quyết số 09-NQ/TƯ, trên địa bàn thành phố có có 117.740 doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước đăng ký hoạt động, nhưng chỉ có 633 tổ chức đảng, với 18.593 đảng viên, 2.301 công đoàn cơ sở. Đến nay, sau 9 năm thực hiện, toàn thành phố có 285.349 doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước, tăng 2,4 lần so với trước khi thực hiện Nghị quyết, trong đó, có 2.216 tổ chức đảng, tăng 3,5 lần[3]. Trình độ của đội ngũ đảng viên mới kết nạp ngày càng được nâng lên. Qua đánh giá, phân loại chất lượng đảng viên hằng năm, số lượng đảng viên được đánh giá, xếp loại từ hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên chiếm tỷ trọng cao.

Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của đảng bộ cấp quận, huyện và cơ sở, các tổ chức đảng trong các đơn vị kinh tế tư nhân cơ bản đã thực hiện tốt các quy định về chức năng, nhiệm vụ theo quy định của Trung ương cho từng loại hình doanh nghiệp; không ngừng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, đổi mới sinh hoạt chi bộ, trong đó chú trọng sinh hoạt chuyên đề theo Hướng dẫn số 09-HD/BTCTƯ, ngày 2.3.2012 của Ban Tổ chức Trung ương, "Về nội dung sinh hoạt chi bộ"; Chỉ thị số 10-CT/TƯ, ngày 30.3.2007, của Ban Bí thư, "Về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ"; Hướng dẫn số 12 HD/BTCTƯ, ngày 6.7.2018, của Ban Tổ chức Trung ương, "Một số vấn đề về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ". Tổ chức đảng trong các doanh nghiệp tư nhân đã triển khai tổ chức nhiều đợt tập huấn, bồi dưỡng về vai trò của chi bộ đảng trong việc giáo dục, quản lý cán bộ, đảng viên để ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ", theo chương trình hành động số 15-CTr/TƯ của Thành ủy về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ. Năng lực lãnh đạo và

sức chiến đấu của tổ chức đảng ngày càng được nâng lên, thực sự là hạt nhân lãnh đạo đội ngũ đảng viên và các đoàn thể trong các đơn vị kinh tế tư nhân. Năm 2021 là năm đầu tiên Hà Nội không thực hiện giao chỉ tiêu thành lập tổ chức Đảng, đảng viên nhưng các cấp ủy vẫn tập trung, coi đây là chỉ tiêu cứng và nhiều đơn vị vượt mức [4].

Những con số "biết nói" trên cho thấy sự cố gắng, nỗ lực, quyết tâm của cả hệ thống chính trị với cách làm bài bản, khoa học, sáng tạo, phù hợp với tình hình thực tiễn tại địa phương. Thực tế thời gian qua, lãnh đạo thành phố Hà Nội đã tổ chức nhiều hội nghị đối thoại với doanh nghiệp, công nhân, người lao động trên địa bàn và tất cả đã góp phần thúc đẩy các doanh nghiệp phát triển, đảm bảo quyền lợi cho người lao động. Cùng với đó, thay vì ngồi chờ doanh nghiệp tự nguyện xin thành lập tổ chức Đảng, một số cấp ủy đã "xắn tay" vào cuộc, cùng "chia lửa" với doanh nghiệp để từ đó tuyên truyền, vận động, thành lập chi bộ ở những nơi chưa có đủ số lượng đảng viên theo quy định…

Tuy nhiên, công tác phát triển tổ chức đảng và đảng viên trong các doanh nghiệp tư nhân trên địa bàn thành phố Hà Nội đang gặp một số khó khăn nhất định. Do ảnh hưởng của những biến động tài chính, dầu mỏ và đại dịch Covid -19 trên thế giới và Việt Nam, đa phần các doanh nghiệp gặp nhiều khó khăn trong việc mở rộng qui mô, nên các chỉ tiêu về phát triển tổ chức đảng và đảng viên trong các đơn vị kinh tế tư nhân chưa đạt yêu cầu đề ra. Số lượng tổ chức đảng được thành lập còn ít so với tổng số đơn vị kinh tế tư nhân hiện có. Chất lượng hoạt động của các tổ chức đảng, đoàn thể trong doanh nghiệp ngoài nhà nước có nơi còn hạn chế, hình thức; vai trò một số tổ chức đảng trong doanh nghiệp còn mờ nhạt và chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; chất lượng sinh hoạt chi bộ chưa cao, nội dung sinh hoạt còn sơ sài; năng lực, trình độ của một số cán bộ chuyên trách làm công tác này còn hạn chế, chưa tâm huyết với nhiệm vụ được giao… Sự biến động thường xuyên về nguồn lao động của các doanh nghiệp tư nhân cũng là trở ngại lớn cho công tác kết nạp đảng viên và phát triển tổ chức đảng

Cùng với đó, sự lãnh đạo, hướng dẫn của một số Ban chỉ đạo quận, huyện, cấp ủy cấp trên đối với hoạt động của tổ chức đảng trong các doanh nghiệp tư nhân chưa hiệu quả; chưa có kế hoạch cụ thể, chi tiết; công tác rà soát, khảo sát cụ thể ở các doanh nghiệp chưa nhiều so với tổng số doanh nghiệp đang hoạt động trên địa bàn; nhiều nơi chưa ban hành các văn bản hướng dẫn cụ thể về nội dung sinh hoạt đảng, nghiệp vụ công tác đảng cho phù hợp với điều kiện đặc thù của doanh nghiệp.

Việc thí điểm kết nạp chủ doanh nghiệp tư nhân đủ tiêu chuẩn vào Đảng ở một số nơi chưa được quan tâm đúng mức. Một số doanh nghiệp chỉ coi trọng nhiệm vụ sản xuất - kinh doanh, ít chú ý đến công tác phát triển đảng viên. Phần lớn công nhân, người lao động trong doanh nghiệp chỉ quan tâm đến việc làm, thu nhập, mà chưa thực sự thiết tha phấn đấu trở thành đảng viên. Bên cạnh đó, sự biến động thường xuyên về nguồn lao động của các doanh nghiệp cũng là trở ngại lớn cho công tác kết nạp đảng viên và phát triển tổ chức đảng.

Để củng cố, phát triển tổ chức đảng và tăng cường kết nạp đảng viên trong doanh nghiệp tư nhân trên địa bàn thành phố Hà Nội đạt kết quả cao, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ thời kỳ mới; thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 33-CT/TƯ, ngày 18.3.2019, của Ban Bí thư, "*Về tăng cường xây dựng tổ chức đảng trong các đơn vị kinh tế tư nhân*"; phấn đấu tỷ lệ tổ chức Đảng hoàn thành tốt nhiệm vụ hằng năm trên 75% và trong nhiệm kỳ kết nạp trên 40.000 đảng viên (bình quân hằng năm đạt 9.000-10.000 đảng viên)[5] theo tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Hà Nội lần thứ XVII đã đề ra, cần tập trung thực hiện một số giải pháp:

Một là, cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho các cấp ủy, cán bộ, đảng viên, các tổ chức chính trị - xã hội, nhất là các chủ doanh nghiệp, người lao động về vị trí, vai trò và tầm quan trọng, ý nghĩa và lợi ích của việc thành lập tổ chức đảng, phát triển đảng viên và tổ chức

đoàn thể trong doanh nghiệp. Đặc biệt, cần đẩy mạnh tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, nhất là Chỉ thị số 33-CT/TƯ của Ban Bí thư và Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Hà Nội lần thứ XVII. Thường xuyên tiến hành khảo sát toàn diện, nắm chắc số lượng đảng viên; đánh giá thực chất vai trò của tổ chức đảng, chất lượng đảng viên trong các doanh nghiệp tư nhân; xây dựng, ban hành nghị quyết, chương trình, kế hoạch hằng năm làm cơ sở để chỉ đạo, kiểm tra thực hiện.

Hai là, tập trung củng cố, kiện toàn, nâng cao chất lượng hoạt động của các đảng bộ, chi bộ trong các doanh nghiệp tư nhân; đổi mới và nâng cao chất lượng sinh hoạt cấp ủy, sinh hoạt chi bộ theo hướng thiết thực, phù hợp với điều kiện thực tế của doanh nghiệp. Chú trọng xây dựng đội ngũ cấp ủy, cán bộ phụ trách công tác đảng, đoàn thể và đảng viên trong doanh nghiệp; mở các lớp đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng cho đội ngũ trên. Hướng dẫn, hỗ trợ kịp thời, có hiệu quả đối với các tổ chức đảng ở doanh nghiệp mới thành lập gặp khó khăn, vướng mắc về nghiệp vụ.

Ba là, chú trọng tạo nguồn, tạo điều kiện thuận lợi, linh hoạt về thời gian khi mở các lớp bồi dưỡng nhận thức về Đảng cho quần chúng đang làm việc trong các doanh nghiệp tư nhân. Tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy trong việc phát triển các tổ chức đoàn thể, nhất là tổ chức công đoàn, đoàn thanh niên trong các doanh nghiệp tư nhân, làm cơ sở chính trị để tạo nguồn phát triển đảng viên và tổ chức đảng. Nghiên cứu hoàn thiện mô hình tổ chức công đoàn đồng bộ, thống nhất với tổ chức đảng để bảo đảm sự lãnh đạo toàn diện, thống nhất của tổ chức đảng đối với các tổ chức chính trị - xã hội trong các doanh nghiệp theo Nghị định số 98/2014/NĐ-CP, ngày 24.10.2014, của Chính phủ, "*Quy định việc thành lập tổ chức chính trị, các tổ chức chính trị - xã hội tại doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế*" trên địa bàn thành phố Hà Nội.

Bốn là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, hướng dẫn các doanh nghiệp trong việc phát triển tổ chức đảng và đảng viên. Tổ chức gặp gỡ, động viên, biểu dương những doanh nghiệp tư nhân thực hiện hiệu quả công tác phát triển đảng; đồng thời, xây dựng chính sách ưu đãi đối với doanh nghiệp tư nhân có tổ chức đảng, đoàn thể hoạt động hiệu quả. Đây là giải pháp quan trọng, góp phần để các nghị quyết, chủ trương của Đảng về phát triển tổ chức đảng, đảng viên trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước đạt kết quả cao hơn trong thời gian tới.

Năm là, tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII, "*Về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hoá" trong nội bộ*"; gắn với thực hiện Kết luận số 01-KL/TƯ, ngày 18.5.2021, của Bộ Chính trị, về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TƯ, ngày 15.5.2016, của Bộ Chính trị, "*Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*". Kết hợp chặt chẽ giữa kết nạp đảng viên với công tác quản lý, sàng lọc đảng viên, kiên quyết đưa những người không còn đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng; nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng và đảng viên theo Chỉ thị số 28-CT/TƯ, ngày 21.1.2019, của Ban Bí thư, "*Về nâng cao chất lượng kết nạp đảng viên và rà soát, sàng lọc, đưa những đảng viên không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng*".

Sáu là, tiếp tục nghiên cứu để xây dựng quy định về phụ cấp cho cấp ủy, kinh phí thẩm tra, kết nạp đảng viên mới, chi phí đào tạo, bồi dưỡng cấp ủy viên, đảng viên mới kết nạp trong các doanh nghiệp từ nguồn kinh phí của Đảng cho phù hợp với yêu cầu phát triển đảng viên trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước hiện nay./.

(1) *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (2021)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, t.1, tr. 186

(2), (3), (4) Thành ủy Hà Nội, *Báo cáo Hội nghị Đánh giá kết quả thực hiện nghị quyết số 09-NQ/TU ngày 27.02.2012 của Ban Thường Vụ Thành Ủy năm 2021, triển khai nhiệm vụ năm 2022.*

(5) Thành ủy Hà Nội, *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố lần thứ XVII.*